

Asia: VN/23992/2023

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi annetun lain muuttamisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Suomen riistakeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi annetun lain muuttamisesta. Suomen riistakeskus ottaa lausunnossaan kantaa esityksen metsästystä käsitteleviin kohtiin.

#### **Metsästys soidensuojelualueilla**

Ehdotusten vaikutuksena luonnoksen mukaan on metsästyksestä säättäminen aiempaa tarkemmin metsästyslain 8 §:ssä tarkoitettujen alueiden ulkopuolella. Soidensuojelualueiden rauhoitussäännökset ja rauhoitussäännöistä poikkeamisen edellytykset tiukentuisivat. Esityksen valmistelun aikana ympäristöministeriö järjesti tiedotus- ja kuulemistilaisuudet alueilla toimivien metsästysseurojen kanssa keväällä sekä syys-marraskuussa 2025. Suomen riistakeskus pitää harmittavana, ettei Suomen riistakeskusta tai riistanhoitoyhdistyksiä kuultu lakiehdotuksen valmistelun yhteydessä. Riistahallintoa kuulemalla pelkkien metsästysseurojen sijaan olisi voitu saavuttaa hyötyjä lakiehdotuksen valmistelussa liittyen metsästyksestä säättämisen suunnitteluun ja alueiden suojeluperusteiden yhteensovittamiseen metsästyksen kanssa.

Soidensuojelualueiden perustamistarkoitukseksi on ehdotettu ”Suoluonnon ja sen luontaisen vesitasapainon ja rakennepiirteiden sekä alueilla esiintyvien muiden luontotyyppien, eliölajiston ja linnuston suojelemiseksi sekä retkeilyä, opetusta ja tutkimusta varten”. Ehdotuksen mukainen perustamistarkoitus huomioi alueiden käyttöä yksipuolisesti. Suomen riistakeskus näkee, että metsästystä tulee tarkastella virkistyskäyttömuotona rinta rinnan retkeilyn, opetuksen ja tutkimuksen kanssa, sillä se on keskeinen osa suomalaista kulttuuria ja suomalaisten

kulttuurihistoriaa sekä tärkeä virkistysmuoto tarkastelluilla alueilla. Kaikilla lakimuutosta koskevilla soidensuojelualueilla metsästetään pienriistaa ja hirvieläimiä kahta aluetta lukuun ottamatta, joilla sallittua on ainoastaan hirven ajattaminen. Ehdotuksessa mainituista soidensuojelualueista yhdeksän sijaitsee kokonaan metsästyslain 8 §:n tarkoittaman alueen ulkopuolella.

Orpon hallitusohjelman mukaisesti tulee metsästyksen tarpeetonta rajoittamista luonnonsuojelualueilla välttää. Orpon hallitusohjelman kirjaus: ”Metsästyksen ja luonnonsuojelun välistä vastakkainasettelua torjutaan, eikä metsästys-mahdollisuuksia kavenneta perusteetta esimerkiksi luonnonsuojelualueilla. Metsästäjien tekemä riistanhoitotyö on tärkeä osa luonnonsuojelua ja parantaa luonnon monimuotoisuutta.”

### Metsästyksen lupakäytännöt

Ehdotuksen mukaan metsästys metsästyslain 8 §:n tarkoittaman alueen ulkopuolella sijaitsevilla soidensuojelualueilla edellyttäisi jatkossa Metsähallituksen viranomaislupaa. Ehdotuksen mukaan metsästyksen tarkempi ohjaus olisi Metsähallituksen Luontopalveluiden harkinnassa. Metsähallituksen Eräpalvelut ei siis vastaisi metsästyksen ohjauksesta, vaan myöntäisi maanomistajan metsästysoikeuteen perustuvat metsästysluvut. Ehdotus ei kerro miten tämä harkinta tarkalleen ottaen tehtäisiin. Suomen riistakeskus pitää mahdollista ”kahden luukun” järjestelmää poikkeuksellisen ja tarpeettoman raskaana. Suomen riistakeskus näkee, että metsästyksen ohjaus esityksessä kuvatuilla alueilla tulisi olla Metsähallituksen Eräpalveluiden harkinnassa esitetyn kahden luukun järjestelmän sijaan. Toisin sanoen parempi ratkaisu olisi säätää metsästyksen järjestely metsästyslain 8 §:n mukaisen alueen ulkopuolella olevilla soidensuojelualueilla suoraan perustamissäädokseen. Suomen riistakeskus näkee, että alueiden muun käytön yhteensovittaminen ja suojeluperusteiden turvaaminen on mahdollista toteuttaa Metsähallituksen sisäisen suunnitteluprosessin kautta, esimerkiksi hoidon ja käytön suunnittelun yhteydessä (Lsl 57 §). Tämä prosessi olisi mahdollista toteuttaa nykyisten metsästyskäytäntöjen jatkuessa entisellään.

### Metsästys ja suojelualueiden perustamistarkoitus

Ehdotuksessa on nostettu esiin, ettei metsästyskäyttö saa vaarantaa alueen perustamistarkoitusta. Lisäksi Metsähallituksen tulee varmistaa, ettei metsästys vaaranna alueen uhanalaista lajistoa tai Natura 2000 -alueiden suojeluperusteena olevaa lajistoa tai aiheuteta suojeluperusteille luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua häiriötä. Myös turvallisuuskäytäntö on nostettu esiin. Tässä yhteydessä on keskeistä huomioda se, mikä on esityksessäkin sanottu suoraan ”Soidensuojelualueilla suojelun keskeinen päämäärä eli luontaisen vesitasapainon ylläpitäminen on mahdollistanut alueilla muihin Etelä-Suomen luonnonsuojelualueisiin verrattuna laajasti metsästystä alueiden keskeisten suojelutavoitteiden vaarantumatta. Pääsääntöisesti metsästys voisi jatkua alueilla nykyisellään”. Suomen riistakeskus korostaa, että monet esityksen soidensuojelualueet ovat erämaisia ja niillä on harjoitettu kestävä metsästyskäyttöä jo aiemmin. Mahdolliset

yhteensovittamisen tarpeet ovat hyvin vähäisiä ja kuten edellä jo mainittiin, ne voitaisiin varsin helposti huomioida HKS-prosessissa.

Suomen riistakeskus huomauttaa lisäksi, että metsästyksen yleisten vaatimusten mukaan ei metsästys saa metsästyslain 20 §:n mukaan aiheuttaa vaaraa tai vahinkoa ihmiselle tai toisen omaisuudelle. Suomalaisissa talousmetsissä erilaisten virkistyskäyttömuotojen (metsästys, retkeily, marjastus, sienestys) yhteensovittaminen toimii hyvin, eikä tämä vaatimus muutu suojelualueilla. Metsähallituksen eräpalveluilla on kehittynyt metsästyksen suunnittelujärjestelmä, jossa mahdolliset turvallisuusnäkökohdat voidaan huomioida.

#### Metsästystä koskevan pykälän (2 §) muotoilu

Suomen riistakeskus katsoo, että lakiehdotuksen 2 §:n 2 momentti on ongelmallinen, ja se tulisi muotoilla uudelleen. Perustamistarkoituksen vaarantumisen loukkaamattomuuden vaatimus on lähtökohta eri toimintojen lain tasoiselle sallimiselle suojelualueilla. Vaatimuksen tuominen ao. momenttiin antaa ymmärtää, että asia tulisi ratkaista erillisellä tarkastelulla, mahdollisesti poikkeusluvalla. Mikäli perustamistarkoitusta vasten tapahtuvaa metsästyskäytön sallimista olisi tarkoitus tehdä luontopalvelujen poikkeusluvan kautta on kuitenkin epäselvää, onko siihen luonnonsuojelulain 51 §:n mukaista toimivaltaa.

Osin jää myös tulkinnanvaraiseksi, onko ehdotuksen mukaan tarkoitus tarkastella metsästyksen osalta perustamistarkoituksen vaarantamista myös metsästyslain 8 §:n tarkoittamalla alueella sijaitsevilla soidensuojelualueilla, minkä lisäksi epäselväksi jää, kuka ja millä ehdoin metsästyslain 8 §:n tarkoittamalla alueella sijaitsevilla soidensuojelualueilla saa metsästä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää metsästyksen rajoittamisesta metsästyslain 8 §:ssä tarkoitetun kunnassa sijaitsevalla valtion muulla suojelualueella, jos metsästys vaarantaa alueen perustamistarkoitusta tai aiheuttaa haittaa muulle käytölle. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää, että metsästys on sallittu vain mainitussa pykälässä tarkoitetulle kuntalaiselle, jos se on tarpeen riistakatojen turvaamiseksi tai hoitamiseksi. Jos nyt lausunnoilla oleva laki soidensuojelualueiden perustamisesta annetun lain muuttamisesta ”korvaisi” Valtioneuvoston perustamisasetuksen, säädettäisi metsästyksestä metsästyslain 8 §:n tarkoittamalla alueella sijaitsevilla soidensuojelualueilla lausunnolla olevan lain mukaisesti, jolloin sen tulisi olla yksiselitteinen kyseisten alueiden osalta. Laista tulisi tulla yksiselitteisesti ilmi, ettei perustamistarkoituksen vaarantamisen tarkastelu koske LSL 52 §:n 2 momenttia (metsästyslain 8 §:n alueita). Suomen riistakeskus näkee, että metsästyslain 8 §:n alueella sijaitsevien soidensuojelualueiden ja em. alueen ulkopuolella sijaitsevien soidensuojelualueiden metsästyssäännöksistä tulisi säätää ehdotuksessa omissa momenteissaan.

Fontell-Seppelin Laura  
Suomen riistakeskus Uusimaa